

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 41/2014-101

Ústavný súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí 16. marca 2016 v pléne zloženom z predsedníčky Ivetty Macejkovej a zo sudcov Jany Baricovej, Petra Brňáka, Ľudmily Gajdošíkovej, Sergeja Kohuta, Milana Ľalíka, Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), Marianny Mochnáčovej, Ladislava Orosza a Rudolfa Tkáčika prerokoval prijatý návrh skupiny 33 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, zastúpenej Dr. h. c. Ing. Jánom Figeľom, PhD., poslancom Národnej rady Slovenskej republiky, na začatie konania o súlade

- § 1 ods. 3 zákona č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 219/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, s čl. 1 ods. 1 a čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky,

- § 117b a § 140a ods. 1 písm. b) v časti „stavieb uvedených v § 117b“ zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zákona č. 219/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, s čl. 1 ods. 1, čl. 20 a čl. 71 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky takto

r o z h o d o l :

Konanie o návrhu skupiny 33 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky z a s t a v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 9. júna 2014 doručený návrh 33 poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „skupina poslancov“ alebo „navrhovatelia“) na začatie konania o súlade

- § 1 ods. 3 zákona č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „zákon č. 175/1999 Z. z.“) v znení zákona č. 219/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 219/2013 Z. z.“), s čl. 1 ods. 1 a čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“),

- § 117b a § 140a ods. 1 písm. b) v časti „stavieb uvedených v § 117b“ zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zákona č. 219/2013 Z. z. s čl. 1 ods. 1, čl. 20 a čl. 71 ods. 2 ústavy (spolu ďalej aj „napadnuté ustanovenia“).

2. Skupina poslancov zároveň navrhla, aby ústavný súd podľa čl. 125 ods. 2 ústavy v spojení s § 38 ods. 1 a 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pozastavil účinnosť napadnutých ustanovení.

3. Skupina poslancov v úvode svojho návrhu uviedla, že účelom zákona č. 219/2013 Z. z. bolo nanovo definovať inštitút významnej investície a ustanoviť nové podmienky územného a stavebného konania pre takto vymedzené významné investície.

3.1 Pôvodné znenie zákona č. 175/1999 Z. z. sa podľa skupiny poslancov opieralo predovšetkým o čl. 20 ústavy, podľa ktorého vo všeobecnosti má vlastnícke právo všetkých vlastníkov rovnaký zákonný obsah a ochranu (odsek 1 druhá veta), avšak ak ide o verejný záujem, môže zákon upraviť obsah a ochranu vlastníckeho práva i odlišne. Vo verejnom záujme môže zákon ustanoviť majetok, ktorý môže byť len vo vlastníctve štátu, obce alebo určených osôb (odsek 2), vo verejnom záujme môže zákon umožniť obmedzenie vlastníckeho práva aj možnosť vyvlastnenia, a to vždy za primeranú náhradu (odsek 4). Obmedzenie vlastníckeho práva k majetku nadobudnutému v súlade s právnym poriadkom, iným spôsobom a z iných dôvodov ústava neumožňuje.

3.2 Pre akýkoľvek zákonný zásah štátu do vlastníckeho práva je preto podľa skupiny poslancov rozhodujúci právny pojem verejného záujmu. Ústava tento pojem nedefinuje. Skupina poslancov na tomto mieste odkázala na judikatúru ústavného súdu a doplnila, že ústavný súd sa k pojmu verejného záujmu viackrát vyslovil. Vo výroku uznesenia sp. zn. PL. ÚS 11/95 sa k tomuto pojmu uvádza (citácia uvedená skupinou poslancov): „Pojem verejného záujmu je právne vymedziteľný len vo vzťahu ku konkrétnemu základnému právu alebo slobode. Ak účel zamýšľaný obmedzením práva vlastníť je možné dosiahnuť prostriedkami, ktoré zasahujú miernejšie do ústavou chráneného vlastníckeho práva, a ak verejný záujem je nadradený a objektivizovaný voči záujmu vlastníka, podmienku verejného záujmu možno považovať za splnenú.“

3.3 Pôvodné znenie zákona č. 175/1999 Z. z. rešpektovalo podľa mienky skupiny poslancov takýto výklad verejného záujmu ako ústavného dôvodu pre zákonné obmedzenie vlastníckeho práva. Na to, aby sa mohol využiť štandardný zákonný postup predovšetkým pri vyvlastňovaní podľa zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov, pôvodné znenie zákona č. 175/1999 Z. z. podľa názoru skupiny poslancov „objektivizuje“ verejný záujem v prípade novo zavedeného inštitútu významných investícií. Zákon vtedy podľa

presvedčenia skupiny poslancov stanovil jasné a pomerne presné kritériá. Skupina poslancov zároveň uvádza, že významnou investíciou mohla byť len taká investícia, ktorá bola stavbou určenou na výrobu a zároveň spĺňala tri podmienky. Po prvé (i), finančné prostriedky potrebné na jej uskutočnenie museli byť v sume najmenej 1 miliardy Sk investičných nákladov, po druhé (ii), plánovaný objem výroby alebo zamestnanosť boli z hľadiska národohospodárskeho významné a po tretie (iii), vláda Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“) o investícii, ktorá spĺňala všetky tieto podmienky, rozhodla, že jej uskutočnenie je vo verejnom záujme.

3.4 Skupina poslancov kontinuálne nadviazala myšlienkou, že zákon č. 219/2013 Z. z. do takto vymedzenej zákonnej konštrukcie umožňujúcej v prípade presne definovaných významných investícií obmedziť obsah vlastníckeho práva na základe verejného záujmu zasiahol dvojakým spôsobom. Zaviedol novú definíciu významnej investície a ustanovil špecifickú príslušnosť pre stavebné konanie pri stavbách, ktoré zodpovedajú novej definícii významnej investície.

3.5 Podľa skupiny poslancov zákon č. 219/2013 Z. z. pôvodné vymedzenie významných investícií v § 1 ods. 2 rozšíril v odseku 3 o novú kategóriu významných investícií, ktoré nemusia napĺňať kritériá „objektívizujúce“ verejný záujem (po novom 100 miliónov eur investičných nákladov, národohospodársky význam alebo 300 nových pracovných miest), ale stačí, ak s takto vymedzenou investíciou stavba „*technicky, technologicky alebo logisticky súvisí*“ a jej uskutočnenie je „*nevyhnutné na zabezpečenie prevádzkovania činnosti*“ významnej investície vymedzenej podľa upravenej pôvodnej koncepcie. I takéto stavby potom môže vláda podľa § 1 ods. 3 písm. b) nového znenia zákona č. 175/1999 Z. z. vyhlásiť za významnú investíciu.

3.6 Zákon č. 219/2013 Z. z. ďalej podľa názoru skupiny poslancov osobitným spôsobom vymedzil pôsobnosť pre stavebné konanie významných investícií v zákone č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov. Táto osobitná úprava vyníma podľa skupiny poslancov územné a stavebné konanie zo všeobecného režimu preneseného výkonu miestnej

štátnej správy, odníma tak územné a stavebné konanie pre takéto prípady obciam, na území ktorých sa tieto investície uskutočňujú, a určuje pôsobnosť okresnému úradu v sídle kraja.

4. V ďalšej časti návrhu skupiny poslancov sú uvedené bližšie dôvody namietaného nesúladu napadnutých ustanovení, pričom navrhovatelia rozvíjajú svoju argumentáciu a uvádzajú, že nová zákonná definícia významnej investície umožňuje vláde rozhodnúť prakticky o každej investícii, ktorá „*technicky, technologicky alebo logisticky*“ súvisí s inou významnou investíciou vymedzenou podľa pôvodnej zákonnej koncepcie, že ide o významnú investíciu, teda o investíciu vo verejnom záujme. Vláda v takomto prípade podľa skupiny poslancov nie je viazaná žiadnymi ďalšími kritériami a nemusí skúmať, či účel zamýšľaný obmedzením vlastníckeho práva nie je možné dosiahnuť prostriedkami, ktoré zasahujú do ústavou chráneného vlastníckeho práva miernejšie. Takto vymedzená kategória významných investícií zakladá podľa presvedčenia skupiny poslancov možnosť, aby vláda o tom, čo je vo verejnom záujme, rozhodovala paušálne, bez jasných kritérií a bez toho, aby skúmala, či verejný záujem nie je možné dosiahnuť aj inak.

*4.1 Nové ustanovenie osobitnej pôsobnosti pre územné a stavebné konanie v prípade konania o významných investíciách podľa ustáleného názoru skupiny poslancov znamená, že sa v prípade významných investícií obci neumožní využiť jej ústavnú pôsobnosť ustanovenú v čl. 71 ods. 2 ústavy, podľa ktorého má obec pri prenesenom výkone štátnej správy možnosť vydávať v rámci svojej územnej pôsobnosti všeobecne záväzné nariadenia, a to i v prípadoch menších a štandardných investícií, pokiaľ „*technicky, technologicky alebo logisticky súvisia*“ s nejakou významnou investíciou určenou podľa upravenej pôvodnej koncepcie a vláda o nich rozhodne, že sú to investície vo verejnom záujme bez jasných kritérií, a teda len podľa svojej vôle, a uplatní sa osobitný postup. V praxi to povedie podľa obáv skupiny poslancov k tomu, že všeobecne záväzné pravidlá pre územný a stavebný rozvoj obce pre niektoré stavby, ktoré si podľa nového znenia § 1 ustanoveného zákonom č. 219/2013 Z. z. vyberie vláda, platiť nebudú, a pre ostatné stavby platiť budú.*

4.2 Podľa novej definície zavedenej zákonom č. 219/2013 Z. z. môže podľa názoru skupiny poslancov vláda vyhlásiť za významnú investíciu prakticky akúkoľvek stavbu podľa § 1 ods. 3 nového znenia pôvodného zákona č. 175/1999 Z. z., stačí, ak pôjde

o stavbu, s ktorou sa bude počítať, že po jej dokončení bude v nejakom obchodnom, technickom alebo obdobnom vzťahu k nejakej významnej investícii určenej podľa § 1 ods. 2 zákona č. 219/2013 Z. z. Týmto bolo vláde podľa názoru skupiny poslancov udelené oprávnenie svojím vyhlásením podľa § 1 ods. 3 zákona č. 219/2013 Z. z. rozhodnúť o tom, že stavba je vo verejnom záujme, bez jasných kritérií, ktoré sa týkajú dotknutej stavby. Právne tak postačuje podľa záverov skupiny poslancov veľmi vágne vymedzená súvislosť s inou významnou investíciou (technologická, technická alebo logistická). Zákon pritom podľa skupiny poslancov neumožňuje takéto rozhodnutie vlády preskúmať, pretože o túto súvislosť pôjde až po dokončení stavby, teda oveľa neskôr, ako dôjde k zásahu do vlastníckych a samosprávnych práv chránených ústavou v čl. 20 a čl. 71 ods. 2 ústavy. Prvok nepredvídateľnosti pri rozhodovaní o významných investíciách podľa zákona č. 219/2013 Z. z. je podľa názoru skupiny poslancov v rozpore aj so zásadami demokratického právneho štátu, podľa ktorých by konanie štátnych orgánov malo vyplývať zo zákona tak, aby každý mohol vopred vedieť, ako v ktorých prípadoch bude štát konať. Nová úprava § 1 zákona č. 175/1999 Z. z., ktorú zaviedol zákon č. 219/2013 Z. z. v odseku 3, podľa skupiny poslancov vláde umožňuje, aby sa rozhodovala podľa ekonomického účelu v prospech alebo neprospech iných súkromnovlastníckych subjektov, bez jednoznačne určených kritérií pre toto rozhodovanie. Táto zákonná konštrukcia je podľa názoru skupiny poslancov v rozpore s čl. 1 ods.1 ústavy, podľa ktorého je Slovenská republika zvrchovaný, demokratický a právny štát.

4.3 Pokračujúc vo svojom návrhu, skupina poslancov konštatuje, že ustanovenie čl. I bodu 2 v § 1 ods. 3, ako aj ustanovenia čl. II bodov 1 a 2 zákona č. 219/2013 Z. z. svojím účelom a celou svojou právnou konštrukciou prekračujú rámec vymedzenia verejného záujmu, na základe ktorého možno podľa čl. 20 ústavy zasahovať do ústavou chráneného vlastníckeho práva, a ustanovenia čl. II bodov 1 a 2 zákona č. 219/2013 Z. z. navyše znemožňujú plné uplatnenie ústavného výkonu pôsobností obce pri zabezpečovaní preneseného výkonu štátnej správy v oblasti územného a stavebného konania podľa čl. 71 ods. 2 ústavy a umožňujú vláde konať subjektívne, nepredvídateľne, v rozpore so zásadou právneho štátu chránenou v čl. 1 ods. 1 ústavy.

4.4 Z týchto dôvodov dospela skupina poslancov k právnomu názoru, že ustanovenie § 1 ods. 3 zákona č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 219/2013 Z. z. nie je v súlade s čl. 1 ods. 1 a čl. 20 ústavy a ustanovenia § 117b a slová „stavieb uvedených v § 117b“ v § 140a ods. 1 písm. b) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zákona č. 219/2013 Z. z. nie sú v súlade s čl. 1 ods. 1, čl. 20 a čl. 71 ods. 2 ústavy.

5. Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti skupina poslancov navrhla tento výrok nálezu ústavného súdu:

«1. Ustanovenie § 1 ods. 3 zákona č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 219/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov nie je v súlade s čl. 1 ods. 1 a s čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Ustanovenia § 117b a slová „stavieb uvedených v § 117b“ v § 140a ods. 1 písm. b) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zákona č. 219/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov nie sú v súlade s čl. 1 ods. 1, s čl. 20 a s čl. 71 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.»

II.

Prijatie návrhu na ďalšie konanie

6. Ústavný súd na neverejnom zasadnutí 17. decembra 2014 uznesením č. k. PL. ÚS 41/2014-16 (ďalej aj „uznesenie o prijatí“) prijal návrh skupiny poslancov na ďalšie

konanie a zároveň nevyhovet návrhu skupiny poslancov na pozastavenie účinnosti napadnutých ustanovení.

III.

Ďalší postup ústavného súdu

7. V súlade s § 39 ods. 1 zákona o ústavnom súde si ústavný súd vyžiadal písomné stanovisko od Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“ alebo „odporca“), keďže ide o orgán verejnej moci, ktorý vydal napadnutý všeobecne záväzný právny predpis. Ústavný súd si ďalej v súlade s § 39 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyžiadal písomné stanovisko vlády, ktorá je v konaní o súlade právnych predpisov podľa § 37 ods. 2 zákona o ústavnom súde vedľajším účastníkom.

Listom č. PREDS-173/2015 doručeným ústavnému súde 22. júna 2015 sa k podanému návrhu skupiny poslancov vyjadril odporca prostredníctvom predsedu národnej rady. Podľa odporcu zákonom č. 219/2013 Z. z. došlo k zmene len „technických“ podmienok, ktoré musí stavba spĺňať, bez akéhokoľvek zásahu do vymedzenia kompetencií vlády pri rozhodovaní o tom, či je stavba vo verejnom záujme. Ďalej odporca uviedol, že samotné vydanie osvedčenia o významnej investícii vládou ešte automaticky nie je spojené so začatím vyvlastňovacieho konania podľa štvrtej časti stavebného zákona (§ 108[~] § 116). To, či sú naplnené podmienky vyvlastnenia ustanovené v stavebnom zákone (§ 110), posudzuje až príslušný stavebný úrad v rámci vyvlastňovacieho konania. Odporca konštatoval, že obsahom novelizácie stavebného zákona bolo rozšírenie predmetu úpravy § 117b stavebného zákona, ktorý ustanovuje pôsobnosť obvodného úradu v sídle kraja ako stavebného úradu v prípade taxatívne ustanovených územných konaní a stavebných konaní. Rozborom citovaného ustanovenia stavebného zákona je podľa odporcu možné dospieť k záveru, že pôsobnosť prvostupňového stavebného úradu je zverená obvodnému úradu v sídle kraja najmä v prípadoch tzv. líniových stavieb (stavby diaľnice a rýchlostnej cesty), resp. stavieb, ktoré nezriedka zasahujú do územného obvodu dvoch alebo viacerých stavebných úradov, akými môžu byť nepochybne aj stavby považované za významnú investíciu. Podľa názoru odporcu obec postavením účastníka stavebného konania má právo podaním stanovísk, vyjadrení či námietok vstupovať do citovaných konaní a týmto

spôsobom obhajovať svoje záujmy chránené osobitnými predpismi. Rovnako má obec v rámci postavenia účastníka konania možnosť využiť opravné prostriedky a obrátiť sa na druhostupňový orgán, ktorým je v tomto prípade Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky. Na základe uvedeného odporca navrhol nevyhovieť návrhu skupiny poslancov. Odporca zároveň v súlade s § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednávania pred ústavným súdom.

Listom č. 39425/2015/21 doručeným ústavnému súdu 15. mája 2015 sa k podanému návrhu skupiny poslancov vyjadrila vláda, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky. Vláda považuje napadnuté ustanovenia za súladné s ustanoveniami ústavy. Podľa vyjadrenia vlády nová definícia pojmu „významná investícia“ spĺňa podmienky jasných a presných kritérií, na základe ktorých je možný zásah do ústavou chráneného vlastníckeho práva vo verejnom záujme. Čo sa týka verejného záujmu, vláda uvádza, že významná investícia predstavuje významný celospoločenský sociálny a ekonomický vplyv najmä s regionálnymi vplyvmi v oblasti, kde sa má významná investícia uskutočniť. Vláda ďalej uviedla, že napadnuté ustanovenia splnomocňujú na prenesený výkon štátnej správy v dotknutých oblastiach okresný úrad v sídle kraja (resp. v súčasnosti obvodný úrad v sídle kraja), čo nie je v rozpore s ústavou, naopak, ústava potrebu takéhoto splnomocnenia priamo predpokladá. Podľa vlády ak obec nie je stavebným úradom, má podľa § 34 stavebného zákona postavenie účastníka konania, a teda môže v územnom konaní chrániť svoje záujmy a práva. Vláda sa teda s podaným návrhom skupiny poslancov nestotožnila a navrhla, aby ústavný súd vo svojom náleze vyslovil, že napadnuté ustanovenia sú v súlade s ustanoveniami ústavy. Vláda zároveň v súlade s § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyjadrila súhlas s upustením od ústneho pojednávania pred ústavným súdom.

7.1 V súlade s § 39 ods. 2 zákona o ústavnom súde si ústavný súd vyžiadal písomné stanovisko predsedníčky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) a generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) k podanému návrhu skupiny poslancov.

Listom č. 1 GÚp 14/15/1000-7 doručeným ústavnému súdu 19. mája 2015 sa k podanému návrhu skupiny poslancov vyjadril generálny prokurátor. Podľa generálneho prokurátora nie je možné v prospech napadnutých ustanovení uviesť žiaden relevantný dôvod zásahu štátu do vlastníckych práv osôb. Legitimita dosiahnutého cieľa, ktorý navyše v napadnutých ustanoveniach nie je ničím deklarovaný (zrejme vyplýva z pôvodnej právnej úpravy – zabezpečenie výstavby významných investícií), je iba vládou určený, má byť dosiahnutá na podklade hrubého zásahu do základných ľudských práv a slobôd. Neopomenuteľnou je podľa generálneho prokurátora i skutočnosť, že takýto zásah štátu má byť vykonaný v podstate administratívnym rozhodnutím bez správnej úvahy a následne i za porušenia práva na súdnu ochranu. Pri podrobení napadnutých ustanovení testu proporcionality nie je v žiadnom prípade podľa generálneho prokurátora možné vyšpecifikovať prevažujúci verejný záujem na zásah štátu do základných ľudských práv a slobôd.

Ďalej podľa generálneho prokurátora je v napadnutých ustanoveniach verejný záujem daný mimo zisťovacieho konania a mimo pôvodných zákonných kritérií pre významnú investíciu (preinvestovaný objem finančných prostriedkov, vytvorenie pracovných miest). Zákonodarca pri verejnom záujme považoval za postačujúce, že stavba technicky, technologicky alebo logicky súvisí a jej uskutočnenie je nevyhnutné na zabezpečenie prevádzkovania činnosti významnej investície. V tejto súvislosti však nie je podľa mienky generálneho prokurátora zrejmé, ktorá autorita rozhoduje o technickej súvislosti, technologickej súvislosti alebo logickej súvislosti. Ide o pojmy, ktoré v žiadnom prípade zákon nevymedzuje. Vymedziť ich môže akýkoľvek subjekt majúci záujem na výstavbe nehnuteľnosti v neprospech vlastníkov nehnuteľností, na ktorých má záujem. Takouto právnou úpravou zákonodarca v rozpore s čl. 20 ods. 4 ústavy rozšíril dôvody zbavenia majetku, a to v akomkoľvek časovom období. Vytvoril rozsiahly priestor právnej neistoty vlastníkov nehnuteľností, ktoré sa nachádzajú nielen v blízkosti významných investícií.

Z hľadiska čl. 71 ústavy je podľa generálneho prokurátora možné súhlasiť s názorom navrhovateľov, že napadnuté ustanovenia tým, že osobitným spôsobom vynímajú územné a stavebné konanie zo všeobecného režimu preneseného výkonu miestnej štátnej správy, odnímajú tak územné a stavebné konanie obciam, na ktorých sa takého investície uskutočňujú. Vo vzťahu k novovytvorenej príslušnosti okresného úradu v sídle kraja je

vylúčená možnosť uplatňovania poznatkov regionálneho charakteru či v oblasti životného prostredia, kultúrneho bohatstva, etnického a religiózneho cítenia obyvateľstva v dotknutej lokalite, ktoré majú taktiež vplyv na posudzovanie samotného verejného záujmu. Generálny prokurátor v tomto kontexte zastáva názor, že napadnuté ustanovenia nie sú v súlade s čl. 71 ods. 1 ústavy.

S poukazom na všetky uvedené skutočnosti považuje generálny prokurátor návrh skupiny poslancov za dôvodný v celom rozsahu.

7.2 V súlade s § 31 ods. 2 zákona o ústavnom súde si ústavný súd vyžiadal písomné stanovisko od podpredsedu vlády pre investície (ďalej len „podpredsa vlády“) k podanému návrhu skupiny poslancov. Listom č. 270/16918/2015/KPPVI doručeným ústavnému súdu 5. mája 2015 sa k podanému návrhu skupiny poslancov vyjadril podpredsa vlády. Podpredsa vlády *zastáva názor, že ak pôvodná investícia bola realizovaná vo verejnom záujme, tak aj jej súvisiace dodatočné stavby, resp. investície spĺňajúce parametre definované v zákone, by mali byť realizované vo verejnom záujme. Podpredsa vlády ďalej nesúhlasí s názorom skupiny poslancov, ktorí predložili návrh na začatie konania, podľa ktorého nemôže obec z pozície stavebného úradu alebo dotknutej osoby hájiť záujmy v zmysle § 126 stavebného zákona. Podpredsa vlády zastáva názor, že ak obec nie je stavebným úradom, je podľa § 34 stavebného zákona účastníkom konania, ktorý podáva v konaní vyjadrenia a námietky. Uvedenú zmenu v podobe zmeny príslušného stavebného úradu v prípade, ak sa konanie týka významnej investície, považuje podpredsa vlády za vhodnú a odôvodnenú.*

7.3 V súlade s § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 128 Občianskeho súdneho poriadku si ústavný súd vyžiadal písomné stanovisko aj od Združenia miest a obcí Slovenska k podanému návrhu skupiny poslancov.

K uvedenému ústavný súd poznamenáva, že predsedníčka najvyššieho súdu a Združenie miest a obcí Slovenska sa v lehote stanovenej ústavným súdom k podanému návrhu skupiny poslancov nevyjadrili a nezaslali ústavnému súdu žiadne stanovisko.

7.4 Následne ústavný súd listom zo 17. augusta 2015 zaslal doručené vyjadrenie odporcu, vedľajšieho účastníka, generálneho prokurátora a podpredsedu vlády skupine poslancov s tým, že ako navrhovatelia majú možnosť sa s týmito vyjadreniami oboznámiť a zaujať k nim stanovisko. Skupina poslancov sa ku dňu prerokovania tohto uznesenia ani na opakovanú výzvu ústavného súdu z 21. októbra 2015 k vyjadreniam dožiadaných orgánov verejnej moci nevyjadrila.

8. Aj na tomto základe sa 17. februára 2016 konalo verejné ústne pojednávanie, na ktorom sa nezúčastnil zástupca skupiny poslancov a ani odporca či vláda. Ústavný súd preto verejné ústne pojednávanie odročil na 16. marec 2016, na ktorom rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia, a to z ďalej uvedených dôvodov.

IV.

Napadnuté ustanovenia

9. Podľa § 1 ods. 3 zákona č. 175/1999 Z. z. v znení zákona č. 219/2013 Z. z. významnou investíciou je aj stavba, ktorej výstavbu bude zabezpečovať podnik, ktorý nespĺňa podmienky podľa odseku 2 písm. a) a b), ak

a) uskutočnenie tejto stavby je nevyhnutné na zabezpečenie prevádzkovania činnosti vo významnej investícii podľa odseku 2, s ktorou technicky, technologicky alebo logisticky súvisí, a

b) vláda o nej rozhodla, že jej uskutočnenie je vo verejnom záujme.

Podľa § 117b stavebného poriadku v znení zákona č. 219/2013 Z. z. ak ide o uskutočnenie stavby diaľnice a rýchlostnej cesty alebo uskutočnenie stavby, ktorá je významnou investíciou podľa osobitného predpisu, vykonáva pôsobnosť stavebného úradu vo veciach územného konania a stavebného konania obvodný úrad v sídle kraja. Ustanovenie predchádzajúcej vety sa nepoužije, ak je významnou investíciou podľa osobitného predpisu banská stavba, banské dielo alebo stavba súvisiaca s banskou činnosťou. Obvodný úrad v sídle kraja prihliadne len na požiadavky účastníkov územného

konania a stavebného konania, ktoré súvisia s výstavbou diaľnice, rýchlostnej cesty alebo stavby, ktorá je významnou investíciou podľa osobitného predpisu.

Podľa § 140a ods. 1 písm. b) stavebného poriadku v znení zákona č. 219/2013 Z. z. (vrátane nenapadnutých častí, pozn.) dotknutým orgánom podľa tohto zákona je obec, ak nie je stavebným úradom podľa tohto zákona a konanie sa týka pozemku alebo stavby na jej území, okrem stavieb uvedených v § 117b.

V.

Závery

10. Návrh skupiny poslancov akcentuje právnu úpravu napadnutých ustanovení s účinnosťou k 9. júnu 2014 (deň doručenia návrhu ústavnému súdu) v už citovanom znení.

11. Dňa 7. júla 2015 nadobudol účinnosť zákon č. 154/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 154/2015 Z. z.“), ktorým došlo k novelizácii § 1 ods. 3 zákona č. 175/1999 Z. z., pričom ku dňu prerokovania tohto uznesenia je účinné znenie § 1 ods. 3 zákona č. 175/1999 Z. z. v znení zákona č. 154/2015 Z. z. nasledovné:

„(3) Významnou investíciou je aj stavba, ktorej výstavbu bude zabezpečovať

a) podnik, ak uskutočnenie tejto stavby je nevyhnutné na zabezpečenie prevádzkovania činnosti vo významnej investícii podľa odseku 2, s ktorou technicky, technologicky alebo logisticky súvisí a vláda o nej rozhodla, že jej uskutočnenie je vo verejnom záujme, alebo

b) podnik so 100 % majetkovou účasťou štátu, ak uskutočnenie tejto stavby je nevyhnutné na zabezpečenie prípravy územia na realizáciu strategického parku a vláda o nej rozhodla, že jej uskutočnenie je vo verejnom záujme.“

11.1 Ako je možné vyčítať z obsahu novelizovaného § 1 ods. 3 zákona č. 175/1999 Z. z., zákonom č. 154/2015 Z. z. došlo k podstatnej obsahovej zmene napadnutého § 1 ods. 3 zákona č. 175/1999 Z. z. Túto kvalitatívnu zmenu § 1 ods. 3 zákona č. 175/1999 Z. z. možno badať v dvoch rovinách:

(i) Obe písmená [t. j. písm. a) aj písm. b)] napadnutého § 1 ods. 3 zákona č. 175/1999 Z. z. sú po novelizácii zákonom č. 154/2015 Z. z. odlišné v texte i obsahu oproti napadnutému zneniu. Ústavný súd 17. decembra 2014 prijal návrh skupiny poslancov, ktorí výslovne namietali neústavnosť § 1 ods. 3 zákona č. 175/1999 Z. z. Teda návrhom neboli namietané zvlášť jednotlivé písmená § 1 ods. 3 zákona č. 175/1999 Z. z., ale bol namietaný § 1 ods. 3 zákona č. 175/1999 Z. z. ako celok. Tento § 1 ods. 3 zákona č. 175/1999 Z. z. sa však skladá z dvoch písmen – písm. a) a písm. b), ktoré niesli určitú obsahovú aj textuálnu kvalitu v čase prijatia návrhu skupiny poslancov na ďalšie konanie. Kvalita (obsahová i textuálna) sa zákonom č. 154/2015 Z. z. zmenila tak, že písm. b) § 1 ods. 3 zákona č. 175/1999 Z. z. nadobudlo úplne nové znenie, a tým aj význam, a písm. a) § 1 ods. 3 zákona č. 175/1999 Z. z. po novelizácii zákonom č. 154/2015 Z. z. pozostáva z takmer totožného znenia, ktoré bolo pôvodne (pred novelizáciou) rozložené do oboch písmen [t. j. písm. a) aj písm. b)] napadnutého § 1 ods. 3 zákona č. 175/1999 Z. z. pred novelizácie.

(ii) § 1 ods. 3 písm. a) zákona č. 175/1999 Z. z. po novelizácii zákonom č. 154/2015 Z. z. síce pozostáva na prvý pohľad zo znenia, ktoré bolo pôvodne (pred novelizáciou) rozložené do oboch písmen [t. j. písm. a) aj písm. b)] napadnutého § 1 ods. 3 zákona č. 175/1999 Z. z. pred novelizácie, avšak aj v tomto smere došlo zákonom č. 154/2015 Z. z. k podstatnej zmene. Kým podľa napadnutého znenia § 1 ods. 3 písm. a) a písm. b) zákona č. 175/1999 Z. z. (t. j. pred novelizáciou) bola významnou investíciou aj stavba, ktorej výstavbu bude zabezpečovať podnik, ktorý *NESPLŇA* podmienky podľa odseku 2 písm. a) a b) zákona č. 175/1999 Z. z., po novelizácii zákonom č. 154/2015 Z. z. je významnou investíciou podľa § 1 ods. 3 písm. a) zákona č. 175/1999 Z. z. aj stavba, ktorej výstavbu bude zabezpečovať práve podnik, ktorý je definovaný v § 1 ods. 2 zákona č. 175/1999 Z. z., čiže ktorý *MUSÍ SPLŇAŤ* definičné znaky podniku podľa § 1 ods. 2 zákona č. 175/1999 Z. z. Aby bol ústavný súd ešte plastickejší, rozoberie uvedené tvrdenia na drobné. Zákon č. 175/1999 Z. z. (tak pred novelizáciou, ako aj po nej) definuje významnú investíciu v jeho odsekoch 2 a 3. V § 1 ods. 2 je významná investícia definovaná primárne (ústavný

súd si ju pre tento účel dovoľí nazvať „hlavná významná investícia“). Významná investícia, ktorá súvisí (technicky, technologicky alebo logisticky) s hlavnou investíciou, je k dnešnému dňu definovaná v § 1 ods. 3 písm. a) [pred novelizáciou to bol § 1 ods. 3 písm. a) a b) v napadnutom znení; ústavný súd si ju pre tento účel dovoľí nazvať „súvisiaca významná investícia“]. Kým pred novelizáciou výstavbu hlavnej významnej investície mohol (v zmysle nenapadnutého § 1 ods. 2 zákona č. 175/1999 Z. z.) zabezpečovať iba podnik „A“ (t. j. právnická osoba so sídlom na území Slovenskej republiky za podmienok § 1 ods. 2 zákona č. 175/1999 Z. z.) a súvisiacu významnú investíciu mohol (v zmysle napadnutého znenia § 1 ods. 3 zákona č. 175/1999 Z. z.) zabezpečovať podnik „non-A“ [t. j. právnická osoba, so sídlom na území Slovenskej republiky, ktorá nespĺňa podmienky § 1 ods. 2 písm. a) a b) zákona č. 175/1999 Z. z.], po novelizácii § 1 ods. 3 zákona č. 175/1999 Z. z. zákonom č. 154/2015 Z. z. aj súvisiacu významnú investíciu [§ 1 ods. 3 písm. a)] môže zabezpečovať iba podnik „A“.

11.2 Z týchto dôvodov ústavný súd zastáva názor, že definícia „súvisiacej významnej investície“ v § 1 ods. 3 zákona č. 175/1999 Z. z. nadobudla novelizáciou zákonom č. 154/2015 Z. z. inú kvalitu, iný rozmer a obsah odlišný od znenia napadnutého skupinou poslancov.

12. Dňa 1. januára 2015 nadobudol účinnosť zákon č. 314/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „zákon č. 314/2014 Z. z.“), ktorým došlo k novelizácii § 117b stavebného zákona vypustením dovtedy účinnej poslednej vety znenia § 117b stavebného zákona, pričom ku dňu prerokovania tohto uznesenia je účinné znenie § 117b stavebného zákona v znení zákona č. 314/2014 Z. z. nasledovné:

„Ak ide o uskutočnenie stavby diaľnice a rýchlostnej cesty alebo uskutočnenie stavby, ktorá je významnou investíciou podľa osobitného predpisu, vykonáva pôsobnosť stavebného úradu vo veciach územného konania a stavebného konania obvodný úrad v sídle kraja. Ustanovenie predchádzajúcej vety sa nepoužije, ak je významnou investíciou podľa

osobitného predpisu banská stavba, banské dielo alebo stavba súvisiaca s banskou činnosťou.“

12.1 Napadnuté znenie § 117b stavebného zákona upravovalo pred novelizáciou zákonom č. 314/2014 Z. z. dva okruhy problémov. Po prvé, určovalo orgán verejnej správy, ktorý mal pôsobnosť stavebného úradu vo veciach územného konania a stavebného konania, ak išlo o uskutočnenie stavby diaľnice a rýchlostnej cesty alebo uskutočnenie stavby, ktorá je významnou investíciou (s výnimkou banskej stavby, banského diela alebo stavby súvisiacej s banskou činnosťou). Po druhé, napadnuté znenie § 117b stavebného zákona určovalo, že obvodný úrad v sídle kraja prihliadne len na požiadavky účastníkov územného konania a stavebného konania, ktoré súvisia s výstavbou diaľnice, rýchlostnej cesty alebo stavby, ktorá je významnou investíciou, teda neumožňovalo prihliadať na požiadavky iných subjektov (napr. dotknutých orgánov a pod.). Skupina poslancov napadla celé znenie § 117b stavebného zákona, t. j. oba okruhy problematiky reglementovanej § 117b stavebného zákona.

12.2 Novelizáciou § 117b stavebného zákona zákonom č. 314/2014 Z. z. zákonodarca vypustil poslednú vetu tohto ustanovenia (v znení: *„Obvodný úrad v sídle kraja prihliadne len na požiadavky účastníkov územného konania a stavebného konania, ktoré súvisia s výstavbou diaľnice, rýchlostnej cesty alebo stavby, ktorá je významnou investíciou podľa osobitného predpisu“*), čím umožnil obvodnému úradu v sídle kraja prihliadnúť aj na požiadavky iných subjektov vznesené počas stavebného konania, a teda vypustil celý druhý okruh problematiky v skupinou poslancov napadnutom § 117b stavebného zákona.

12.3 Aj v tomto prípade je ústavný súd toho názoru, že kvalita (text a obsah) § 117b stavebného zákona sa po novelizácii zákonom č. 314/2014 Z. z. podstatne líši od znenia a účelu pôvodného a skupinou poslancov napadnutého znenia § 117b stavebného zákona.

12.4 Na poli *obiter dicta* sa však ústavný súd ešte pristaví pri aktuálne účinnom znení § 117b stavebného zákona, a to v spojitosti s námietkami skupiny poslancov vznesených

v návrhu. Skupina poslancov vo svojej argumentácii uviedla, že „*nové ustanovenie osobitnej pôsobnosti pre územné a stavebné konanie v prípade konania o významných investíciách znamená, že sa v prípade významných investícií obci neumožní využiť jej ústavnú pôsobnosť ustanovenú v článku 71 ods. 2 ústavy*“, čo by mohlo vzbudzovať pochybnosti o tom, či skupina poslancov nebrojí samostatne aj proti novelizáciou zákonom č. 314/2014 Z. z. nedotknutej a k dnešnému dňu účinnej časti § 117b stavebného zákona a či by ústavný súd nemal zaujať k tejto námietke meritórne stanovisko.

12.5 Slovenská republika sa ako demokratický právny štát prihlásila k myšlienke decentralizácie správy časti verejných vecí na úroveň samosprávu (územnú samosprávu). Tomu korešponduje ústavná úprava územnej samosprávy, konkrétne čl. 64 až čl. 71 ústavy. Základom územnej samosprávy je obec (čl. 64 ústavy). Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky združujúci osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt (čl. 64a ústavy). Obec je právnická osoba, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a so svojimi finančnými prostriedkami (čl. 65 ods. 1 ústavy). Obec financuje svoje potreby predovšetkým z vlastných príjmov, ako aj zo štátnych dotácií. Zákon ustanoví, ktoré dane a poplatky sú príjmom obce (čl. 65 ods. 2 ústavy). Povinnosti a obmedzenia pri výkone územnej samosprávy možno obci ukladať zákonom a na základe medzinárodnej zmluvy podľa čl. 7 ods. 5 (čl. 67 ods. 2 ústavy). Štát môže zasahovať do činnosti obce len spôsobom ustanoveným zákonom (čl. 67 ods. 3 ústavy). Vo veciach územnej samosprávy a na zabezpečenie úloh vyplývajúcich pre samosprávu zo zákona môže obec a vyšší územný celok vydávať všeobecne záväzné nariadenia (čl. 68 ústavy).

12.6 Ústavodarca však pri realizácii myšlienky decentralizácie správy časti verejných vecí išiel ďalej a upravil možnosť zákonom preniesť výkon určených úloh miestnej štátnej správy na obec (čl. 71 ods. 1 ústavy), a to na účely efektívneho a hospodárneho výkonu tých úloh štátnej správy, ktoré vzhľadom na svoju podstatu spadajú v zmysle príslušných zákonov pod štátnu správu. Pri výkone štátnej správy môže obec vydávať v rámci svojej územnej pôsobnosti na základe splnomocnenia v zákone a v jeho medziach všeobecne

záväzné nariadenia. Výkon štátnej správy prenesený na obec zákonom riadi a kontroluje vláda. Podrobnosti ustanoví zákon (čl. 71 ods. 2 ústavy).

12.7 Podrobnejšia úprava výkonu samosprávy obce je upravená predovšetkým v zákone Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“). Ten upravuje právomoci obce pri výkone samosprávy (napr. § 4 zákona o obecnom zriadení), ale aj vzťah obce a štátu v rámci preneseného výkonu štátnej správy (napr. § 5 zákona o obecnom zriadení).

12.8 Prvá veta § 5 ods. 1 a prvá veta § 5 ods. 2 zákona o obecnom zriadení pojednávajúce o možnosti zákonom preniesť výkon niektorých úloh miestnej štátnej správy na obec takmer identicky kopírujú ústavný text čl. 71 ústavy.

12.9 Tak z ústavného textu, ako aj z textu zákona o obecnom zriadení jednoznačne vyplýva, že pri prenesení výkonu niektorých úloh miestnej štátnej správy na obec prostredníctvom zákona ide o fakultatívnu možnosť zákonodarcu. Len zákonodarca rozhodne, či vôbec, v rámci ktorého odvetvia štátnej správy a v akom rozsahu prenesie zákonom výkon úloh miestnej štátnej správy na obec. Ústava obecnej samospráve negarantuje, že k preneseniu výkonu miestnej štátnej správy zákonom dôjde, a ani negarantuje, že pri zákonnom prenesení výkonu miestnej štátnej správy nemôže zákonodarca tento prenesený výkon následne derogovať a výkon štátnej správy ponechať (resp. právomoc prinavrátiť) orgánom miestnej štátnej správy. Preto nemožno námietku skupiny poslancov, podľa ktorej „*sa v prípade významných investícií obci neumožní využiť jej ústavnú pôsobnosť ustanovenú v článku 71 ods. 2 ústavy*“, pokladať za dôvodnú, keďže čl. 71 ústavy negarantuje právo obce na prenesenie výkonu určených úloh miestnej štátnej správy napr. v oblasti stavebného konania o uskutočnení stavby, ktorá je významnou investíciou.

12.10 Čo sa týka zákonnej úpravy príslušnosti stavebného úradu pre územné a stavebné konanie pri stavbách, ktoré sú významnými investíciami podľa zákona č. 175/1999 Z. z., tak v čase prijatia zákona č. 175/1999 Z. z. (dňa 29. júna 1999) bol

stavebným úradom (aj pre významné investície) podľa § 117 ods. 1 stavebného zákona (s účinnosťou od 1. 9. 1997 do 31. 12. 2002) okresný úrad. Následne, podľa právneho stavu platného a účinného od 1. 1. 2003 do 31. 7. 2013 bola stavebným úradom (aj pre významné investície, s výnimkou diaľnic a ciest pre motorové vozidlá) obec (§ 117 a § 117b stavebného zákona). Na základe zákona č. 219/2013 Z. z. nadobudol § 117b stavebného zákona znenie napadnuté skupinou poslancov, podľa ktorého s účinnosťou od 1. 8. 2013 je stavebným úradom pre uskutočnenie stavby diaľnice, rýchlostnej cesty a stavby, ktorá je významnou investíciou (okrem banskej stavby, banského diela alebo stavby súvisiacej s banskou činnosťou), obvodný úrad v sídle kraja. Z citovaného vyplýva, že príslušnosť stavebného úradu pre územné a stavebné konanie pri stavbách, ktoré sú významnými investíciami podľa zákona č. 175/1999 Z. z., bola striedavo v rukách štátnej správy, potom v rukách obce v rámci preneseného výkonu štátnej správy a momentálne ide opäť o výkon štátnej správy. Celú túto históriu však prikrýval a prikrýva čl. 71 ústavy, ktorý bol súčasťou ústavy už pri jej prijatí a nadobudnutí jej platnosti a účinnosti.

12.11 Nemožno preto námietku skupiny poslancov, že ide o „*nové ustanovenie osobitnej pôsobnosti pre územné a stavebné konanie v prípade konania o významných investíciách*“ podľa § 117b stavebného zákona pokladať za dôvodnú, keďže nejde o „nové“ ustanovenie, ale zákonodarca sa prijatím tohto ustanovenia vrátil k právnomu stavu z obdobia prijatia samotného zákona č. 175/1999 Z. z., kedy príslušnosť stavebného úradu pre územné a stavebné konanie pri stavbách, ktoré sú významnými investíciami podľa zákona č. 175/1999 Z. z., prináležala štátnej správe (vtedy okresnému úradu, dnes obvodnému úradu v sídle kraja), pričom aj v čase prijatia zákona č. 175/1999 Z. z. a v čase platnosti a účinnosti právnej úpravy upravujúcej príslušnosť stavebného úradu pre územné a stavebné konanie pri stavbách, ktoré sú významnými investíciami (t. j. v čase od 29. 6. 1999 do 31. 12. 2002), bol v platnosti a účinnosti čl. 71 ústavy, ktorý upravoval možnosť prenesenia výkonu úloh miestnej štátnej správy na obec.

12.12 Napriek uvedenému však ústavný súd námietku skupiny poslancov („*nové ustanovenie osobitnej pôsobnosti pre územné a stavebné konanie v prípade konania o významných investíciách znamená, že sa v prípade významných investícií obci neumožní*“)

využiť jej ústavnú pôsobnosť ustanovenú v článku 71 ods. 2 ústavy“) nevnímal ako gro (jadro) ich návrhu, čo sa § 117b stavebného zákona týka, ale len ako doplnenie ich argumentácie tiahnucej sa naprieč celým návrhom, z ktorej vyplýva, že skupina poslancov vzniesla o. i. obavy, že na základe napadnutých ustanovení [najmä na základe § 117b v spojení s § 141a ods. 1 písm. b) stavebného zákona] stratí obec akékoľvek pozície v správnych konaniach súvisiacich s výstavbou stavieb, ktoré sú významnými investíciami podľa zákona č. 175/1999 Z. z. (skupina poslancov najmä zdôraznila, že v zmysle napadnutých ustanovení môže dôjsť „k zásahu do vlastníckych a samosprávnych práv chránených ústavou v čl. 20 a čl. 71 ods. 2“ a „že všeobecne záväzné pravidlá pre územný a stavebný rozvoj obce pre niektoré stavby, ktoré si podľa nového znenia § 1 ustanoveného zákonom č. 219/2013 Z. z. vyberie vláda, platiť nebudú, a pre ostatné stavby platiť budú“), pričom však novelizáciou § 117b stavebného zákona zákonom č. 314/2014 Z. z. došlo ku kvalitatívnej zmene tohto ustanovenia (a to aj z pohľadu jadra argumentácie skupiny poslancov, keďže zákonodarca vypustil poslednú vetu tohto, čím umožnil obvodnému úradu v sídle kraja prihliadnuť aj na požiadavky obce ako dotknutého orgánu vznesené počas stavebného konania). Ústavný súd preto nepristúpil (a to aj vzhľadom na nedôvodnosť citovanej námietky skupiny poslancov – pozri body 12.5 až 12.11) k podrobnému meritórnemu preskúmaniu novelizáciou zákonom č. 314/2014 Z. z. nedotknutej a k dnešnému dňu účinnej časti § 117b stavebného zákona, ale rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia z dôvodov uvedených v bodoch 12 až 12.3.

13. Dňa 17. októbra 2015 nadobudol účinnosť zákon č. 254/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňa zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 254/2015“), ktorým došlo k novelizácii § 140a ods. 1 písm. b) stavebného zákona spôsobom, keď sa slová „okrem stavieb uvedených v § 117b“ nahradili slovami „okrem stavby diaľnice alebo rýchlostnej cesty“, pričom ku dňu prerokovania tohto uznesenia je účinné znenie § 140a ods. 1 písm. b) stavebného zákona v znení zákona č. 254/2015 Z. z. nasledovné:

„Dotknutým orgánom podľa tohto zákona je obec, ak nie je stavebným úradom podľa tohto zákona a konanie sa týka pozemku alebo stavby na jej území, okrem stavby diaľnice alebo rýchlostnej cesty.“

13.1 Skupina poslancov vo svojom návrhu nenapadla celé znenie § 140a ods. 1 písm. b) stavebného zákona, ale iba jeho časť v znení „stavieb uvedených v § 117b“. Novela § 140a ods. 1 písm. b) stavebného zákona uskutočnená zákonom č. 254/2015 Z. z. vypustila skupinou poslancov napadnutú časť § 140a ods. 1 písm. b) stavebného zákona v znení „stavieb uvedených v § 117b“ a nahradila ju slovným spojením „stavby diaľnice alebo rýchlostnej cesty“. A teda aj pri výstavbe významných investícií definovaných zákonom č. 175/1999 Z. z. má obec, ktorá nie je pri ich výstavbe podľa § 117b stavebného zákona stavebným úradom, podľa aktuálne účinného a platného znenia § 140a ods. 1 písm. b) stavebného zákona (t. j. po novele zákonom č. 254/2015 Z. z.) postavenie dotknutého orgánu. Touto novelizáciou zákonom č. 254/2015 Z. z. zákonodarca materiálne vyhovel námietkam skupiny poslancov a navyše vrátil znenie § 140a ods. 1 písm. b) stavebného zákona do stavu identického pred prijatím zákona č. 219/2013 Z. z., zmeny zavedené ktorým skupina poslancov napáda.

14. Podľa § 41a ods. 4 zákona o ústavnom súde ak preskúmané právne predpisy stratia platnosť pred vyhlásením nálezom ústavného súdu, konanie sa zastaví.

14.1 Možno konštatovať, že napadnuté ustanovenia § 1 ods. 3 zákona č. 175/1999 Z. z., ako aj § 117b a § 140a ods. 1 písm. b) v časti „stavieb uvedených v § 117b“ stavebného zákona boli novelizované a ich forma a obsah sú ku dňu prerokovania tohto uznesenia zásadne odlišné od toho znenia, ktoré navrhovatelia podaným návrhom napadli a ktoré ústavný súd svojím uznesením č. k. PL. ÚS 41/2014-16 zo 17. decembra 2014 prijal na ďalšie konanie.

14.2 Z už citovaného ustanovenia § 41a ods. 4 zákona o ústavnom súde nepochybne vyplýva, že konanie vo vzťahu k napadnutým ustanoveniam musí byť zastavené. Rovnakým spôsobom (t. j. zastavením konania) ústavný súd už v minulosti postupoval v prípade

novelizácie a kvalitatívnej zmeny napadnutých právnych noriem vo veciach sp. zn. PL. ÚS 5/2013 (*exekvovateľnosť majetku Eximbanky*), sp. zn. PL. ÚS 12/08 (*rozšírenie kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa na ďalších zamestnávateľov*) alebo sp. zn. PL. ÚS 15/05 (*bezúhonnosť pri výkone zdravotníckeho povolania*).

14.3 Na tomto základe ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

15. K tomuto rozhodnutiu pripájajú odlišné stanovisko sudkyňa Ľudmila Gajdošíková a sudca Ladislav Orosz.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. marca 2016